

1 TIMOTEO

Paulom dis tcgãyas tc'ãà di sa

Timoteom koe

Téé-cookg'ai sa

Timoteo ba kò qari-kg'ao-coa me e, dtcòm-kg'aom Asia dim nqõóm koe guua ba, a kò Juta dis khòès ka hěé naka Gerika dim khòèm ka hěéthěé ábàèa hãa (Tsee 16:1-3). Paulom cgoam kò xg'ae a tsééan kúrú, a ba a kò Paulo ba qãè tchõàn xgaa-xgaa koe hùì.

Paulom dis tc'ãà dis tcgãyas Timoteom di sa ko nqoana zi gúù zi ka kg'ui:

1. Kg'aikas ko tcgãya sa tshúù-ntcõan di xgaa-xgaan ka kg'ui. Ncěe xgaa-xgaa nea kò c'ěe xòè za Juta ne di i, a c'ěe xòè za Juta tama ne di i, a i a ko máá, ncěem nqõóm di zi gúù zi tshúù zi i, témé. Ncèè khòèan kò gaxu di tc'ěe-kg'áma chómsea qgóóa qari ne cúí i gha kgoarakuan hòò o, naka qgóóse-kg'áman ncěe c'ěe zi tc'õo zi tsi tc'õó tama hěé, a sèè taman hěéthěé ko kúrú ne.
2. Tcgãya sa ko kerekes di tsééan ka hěé, naka còrèan ka hěé, naka tséé-kg'ám zi kerekes di xu tc'ãà-cookg'ai xu gha kúrú zi hěé naka hùì-kg'ao xu hěéthěé gha kúrú di x'àèan tcg'òó.
3. Còo dis kam ko Timoteo ba biría kg'ónòè, Jeso Krestem dim qãàm qãè bam gha kúrú sa, naka ěem gha ko kúrú zi tséé-kg'ám zi ka hěé naka tãáka zi xg'ae zi dtcòm-kg'ao ne di zi koem gha kúrú zi ka hěéthěé e.

Qaa-qaasa kg'uia ne:

- xгаа-xгаа са
 - dtcòm sa
 - Nqari-tcáóa ne
 - kerekes di xu tséé-kg'ao xu
- Tcgãyas q'oo koe hàna zi:
- Tséé-kg'ám zi kerekes di zi hěé naka gas di tséé-kg'aoan hěéthěé e (1-3)
 - X'àè-kg'áman Timoteom ko máàè e (4-6)

**Tséé-kg'ám zi kerekes di zi hěé
naka gas di tséé-kg'aoan hěéthěé e
(1-3)**

Tsgámkaguku zi

¹ Paulo ra a, Jeso Krestem dir x'àè úú-kg'ao* ra, Nqarim gatá dim Kgoara-kg'ao ba hěé naka Jeso Kreste ba hěéthěé tsara ma x'àèa khama, ncěe ta Gam koe nqòda hãa ba.

² Timoteo, dtcòmàn koe tiri tsi cóá tsi tseegu di tsi ra ko *ncěes tcgãya sa* góá máá a ko máá:

Nqarim Abo ba hěé naka Jeso Krestem gatá dim X'aiga ba hěéthěé tsara koe guua hãa cgómkuan hěé, naka thõð-xama-máákuan hěé naka tòókuan hěéthěé méé i tsáá cgoa hãa, témé.

Tshúù-ntcõan xгаа-xгаа dis dqàèku sa

³ Maketonia koer ko qõð kar kò birí tsi, Efeso koe méé tsi hãa sa, naka tsia c'ěe ne khòè ne xgáè-kg'am, táá méé ne tãá zi gúù zi tshúù-ntcõan di zi xгаа-xгаа sa.

⁴ Tshúù-ntcõan di huwan koe hěé naka chõð tama qhàòkuan khòè ne di ka kg'uian koe hěéthěé

* **1:1: x'àè úú-kg'ao** - Gerika sa ko “apostolo” témé.

mée ne tcg'òóse, Nqarim di tsééan dtcòmàn di koe i káà hùì i ke, a ko mēékuan cúíga ghùì.

⁵ Ncēe x'áè-kg'ámán koer ko nxàes gúù sa ncàmku si i: q'anos tcáo sa hēé, tchànos tc'ēe-kg'ám sa hēé, naka q'anos dtcòm sa hēéthēé koe guua sa.

⁶ C'ēe ne khóè ne ncēe zi gúù zi tcg'oaragua, a káà hùì zi kg'ui zi koe tòósea.

⁷ X'áè xгаа-xгаа-kg'aoa ne ne gha kúrú sa ne ko tc'ēe, igabaga ne ēe ne ko kg'ui sa c'úùà hãa. Kgoarasea hãase ne ko gúù zi ka kg'ui igabaga ne dùù sa zi ko mée sa c'úùà hãa.

⁸ Q'ana ta hãa x'áèa ne qãè e sa, khóèan kò ko qãèse tséékagu u ne.

⁹ Ncēe sa ta thēé q'ana hãa khama: x'áèa nea qãè khóèan kúrúa mááè tama, a x'áèan ko khóá khóèan hēé, uù khóèan hēéthēé kúrúa mááèa, Nqari-tcáo taman hēé naka cg'ãè cauan hēéthēé, tcom-tcomsa taman hēé naka Nqarim ka ko cg'ãè gúùan kg'ui ne hēéthēé, kg'àò xòðan hēé naka dxàe xòðan hēé ko cg'òoan hēéthēé, cg'òo-kg'aoan hēé,

¹⁰ cg'árà-kg'aoan hēé, gaan khama ma kg'àò khóèan cgoa ko séèkuan hēé, ts'ãà-kg'ao xu khóèan di xu hēé, tshúù-ntcõa-kg'aoan hēé, naka khóèan c'ēe gúùan qãè xгаа-xgaan cgoa qõða mááku tama ko kúrú hēéthēé i kúrúa mááèa.

¹¹ Ncēe qãè xгаа-xгаа ne ko ts'ee-ts'eekg'aièam Nqarim di qãè tchõàn x'áàko koe hòòse, qãè tchõàn ncēm màà tea hãa koe.

X'aigam Nqarim di cgòmku ne Paulom koe

¹² Jeso Krestem gatá dim X'aiga ba, ncēe kò qarian máà te bar ko qãè-tcaoa máá, tcom-tcomsa ra a sam kò bóò, a kò nxará tcg'òó te Gam di tsééa ner gha kúrú ka khama.

13 Eētar xg'ao ko ma Nqarim ka cg'ãèse kg'ui, a xg'àeku-kg'ao ra a, a tshúù-kg'ao ra a, igabagar xg'ao thõò-xama mááè, ncēe zi gúù zir ko c'ùùase kúrúá, a dtcòman úú tama khama.

14 I kò cgòmkuian gatá dim X'aigam di tí koe ntcana tcãà, a dtcòman hēé naka ncàmkuian hēéthēé máà te Jeso Krestem koe.

15 Kg'uian ncēea tseegu u, a kg'anoa wèé za ga i ga dtcòmme sa, ncēe ko máá: Jeso Kreste ba nqõómkg'ai koe hààraa, chìbi-kg'ao nem gha hàà kgoara ka, ta ko méé e, ncēe ra tí gane ka kaisase chìbiga ra a ne.

16 Tí koem gha Jeso Kreste ba Gam di qáò tcáóan wèé ga x'ái domkar kò thõò-xama-máákuan hòò, tí ncēe kò kaisase chìbiga ii ra, nxãasegar gha ēe gha Gam koe dtcòm a chõò tamas kg'õè sa hòò ne koe x'ái sa ii ka.

17 X'aigam, ncēe tshoa-tshoase-q'oo, a chõò-q'oo úú tama, a x'óó tama, a bódèa hãa tite ba, ncēe cúí iim Nqari ba méém chõò tamase tcomkuian hēé naka x'áàn hēéthēé máàè. Amen.

18 Timoteo, tiri cóáè, ncēe x'áè-kg'áma ner ko máà tsi, porofiti xu kò tsáá ka porofita kg'uian cgoa ko qõòà mááku u, nxãasega tsi gha gaa kg'uian cgoa qãès ncõo sa x'ãà ka.

19 Qgóóà qari dtcòm sa hēé naka tchànos tcáó sa hēéthēé e. C'ēe ne khóè ne aagu sia, a gatà hēéan ka dtcòm s gane di sa chúú-chuua hãa ke.

20 Gane xg'aeku koe tsara ko Humenaioa tsara Aleksanterea tsara hãa, ncēer satanam tshàu q'oo koe tcana hãa tsara, nxãasega tsara gha xgaa-xgaaè a Nqari ba táá cg'ãèse kg'ui cgoa ka.

2

Nqari ba dqomlan di x'áè-kq'áma ne

¹ Wèé zi gúù zi cookg'ai koer ko gaa domka drcàrà tsi, wèé khóèan ga tu gha còrèa máá sa, a còrèa mááku, a c'èean téé-q'oo koe còrè, a tu a Nqari ba qãè-tcaoa máá di còrèan còrè sa.

² X'aigan ga hěé naka wèéan ěe tc'amaka hàna zi téé-q'oo zi dian ga hěéthěé méé i còrèa mááè, naka ta gha nxãasega kgàea hãas kg'òès tòókuan di sa kg'òè, Nqari-tcáoase naka qãè qgóósean úúase, wèé zi qgái zi kg'òèa ta di zi koe.

³ Ncēe sa ta kò ko kúrú ne i gha qãè e Nqarim gatá dim Kgoara-kq'aom cookg'ai koe, a i a gha qãè-tcaokagu Me,

⁴ Nqarim ncēe wèém khóèm gha kgoaraè, a tseeguan q'ãa sa ko tc'ēe ba.

⁵ Cúím Nqari ba hàna khama, Me gataga cúím Khóè ba hàna, khóèan hěé naka Nqari ba hěéthěé ko xg'ae-xg'ae ba, Khóèm Jeso Kreste ba,

⁶ ncēe kò kg'òèa ba máàna hãa ba, wèé ne khóè ne di kg'òèa nem gha x'ámá kabi ka, a kò gatà hěéan ka qãèm x'aèm ka Nqarim ka nxará tcg'òóèas x'ái sa ii ba.

⁷ Ra ncēs gúùs domka tséé sa máàèa, Nqarim di kg'uia ner gha nxàe, a x'áè úú-kq'ao ba ii ka (tshúù-ntcōa tamar hãa a ko tseeguan nxàe), a gha tãá zi qhàò zi dim xgaa-xgaa-kq'ao ba ii ka, drcòmàn hěé naka tseeguan hěéthěé koe.

⁸ Khóè xu méé xu wèé qgáian koe, tcom-tcomsa tshàuan ghùia hãase còrè sar ko tc'ēe, xgòà naka ntcoeku tamase.

⁹ Naka zi thěé khòè zi t'òè-t'òese qǎèse hǎan ka, saua hǎase naka tcomkuan kg'anoa hǎam dàòm ka hěéthěé e, naka táá kaisase t'òè-t'òè c'òò guu, kana gautan hěé kana t'òè nxǒán hěé kana kái marian ko qaa qǎáan hǎa guu.

¹⁰ Igabaga qǎè tsée-kg'ámán cgoa méé zi t'òè-t'òese, Nqari-tcáóa zi hǎa sa x'áísea hǎa zi khòè zi khama ma.

¹¹ Khòè sa méés nqooa hǎase xгаа-xgaase, wèè tcáóa sa cgoa máàsea hǎase.

¹² Ra khòè sa kgoara máá tama xгаа-xgaas gha sa, kanas gha khòèm tc'amkg'ai koe qarian úú sa, igabaga méés nqooa hǎa.

¹³ Adam ba tc'ǎa a kúrúèam ga me e, si Efa sa kháóka kúrúèa khama.

¹⁴ Me kò Adam tama me e ncěe kò qàe-qaeè ba, igaba dxàes khòè si i ncěe kò qàe-qaeèa, a cg'ǎèan koe tcana sa.

¹⁵ Igabagas gha khòè sa cóán ábà ka kgoaraè, ncèè dtcòman hěé, ncàmkuan hěé, q'ano-q'anosean hěé naka qǎè qǎóósean hěéthěé cgoas kò ko còoka qǎò ne.

3

Kerekes di xu tc'ǎà-cookg'ai xu hěé naka hùi-kg'ao xu hěéthěé e

¹ Kg'uim ncěe ba tseegu me e ncěe ko máá: Khòèm kò kerekes dim tc'ǎà-cookg'ai ba téé kg'oana nem ko qǎès tsée sa tc'ěe, ta ko méé ba.

² Kerekes dim tc'ǎà-cookg'ai ba méém khòèm c'ěe gúù domka ga chìbi-chibiè tite ba ii, naka ba cúís khòès dim khòè ba ii, qǎóóse ko ba, tc'ěe-kg'áma ba tchàno ii ba, qǎè kg'òò ba, khòè ne ko x'áéa ba

koe qǎèse hààkagu ba, a khòèan xгаа-xгаа di tcáóan úúa ba,

³ kg'áà-kг'ao tama ba, a xgàèku di tama ba, igaba méém tc'aua hãam khòè ba ii, ncõo di tama ba, mari ncàm tama ba,

⁴ gam dim x'áé ba qǎèse tc'ǎà-cookг'аia hãa ba, a ko gam di cóán kúrú i komsana me ba, a wèé qgǎi koe ga qǎè qgóósean úúa ba.

⁵ (X'áém gam di bam gha ma tc'ǎà-cookг'ai sam kò c'úúa hãa ne ba gha mtama ma Nqarim dis kereke sa ma q'óé?)

⁶ Táá méém *dtcòman* koe kaba ii, naka ba gha nxãasega táá bódè-bòðse, naka dxãwam di xgàrakuan koe cg'áéa tcǎa guu.

⁷ Khòè ne kerekes ka tchàa koe hàna ne ka tcommèa hãam khòè ba méém ii, naka ba gha nxãasega táá sau-cgaekaguè, naka ba táá dxãwam dim dàòm koe cg'áéa tcǎa guu.

⁸ Kerekes di xu hùi-kг'ao xu méé xu gataga tcom-tcomsa xu khòè xu ii, càmm kg'ám-tsharà tama xu, kái gǒéan kg'áà koe tòóse tama xu, a mari ka cg'aré tcáo tama xu.

⁹ Chómsea zi gúù zi *dtcòman* di zi ncèe tseegu ii zi méé xu qarika q'ano-tcáóan cgoa qgóóa hãa.

¹⁰ Gataga méé xu kg'aika kúrúa bóòè thèé, a ncèè káà chìbi xu u sa i kò bóòèa hãa ne méé xu nxãwa kerekes di xu hùi-kг'ao xu kúrúè.

¹¹ Khòè zi méé zi gataga tcom-tcomsa zi i, naka táá cg'ǎè zi gúù zi c'èe ne ka nxàè, igaba méé zi qgóósean úúa, naka wèé gúùan koe tcommèa hãa.

¹² Kerekes dim hùi-kг'ao ba méém cúis khòès dim khòè ba ii, naka cóáa ba hěè naka x'áéa ba hěéthéé qǎèse tc'ǎà-cookг'aia.

¹³ Kerekes di xu hùi-kg'ao xu kò ko gaxu di tséean qãèse kúrú ne xu ko qãès téé-q'oo sa hòòà mááse, a kgoarasease gaxu di dtcòmàn ka kg'ui Jeso Krestem koe.

¹⁴ Tcoma ner úúa, hààr gha qháése xg'ae cgoa tsi di i, igabar ko ncēe zi gùù zi góá máá tsi,

¹⁵ ncēè ãor kò ko ne tsi gha q'ãa ka, khóèan méé i ntama ma Nqarim di ne khóè ne xg'aeku koe qgóóse sa, ncēe kg'õèa hãam Nqarim òm kereke ba, tseegus di qhùri-c'õá ii, a tshoa-tshoase-q'oo sa ii ba.

¹⁶ Ntcoe gham khóè ba káà me e, chómsea zi gùù zi gatá dis dtcòmòs di zia kaia hãa sa:

Nqari ba kò khóèan dis iis koe x'áíse,
 a *Tcom-tcomsam* Tc'ëem ka tchànòom ii sa x'áíè,
 a moengelean ka bóòè,
 a qhàò zi di ne koe xgaa-xgaaè,
 a nqõómkg'ai koe dtcòmòmè,
 a x'ààn koe qaòkaguè.

X'áè-kg'áman Timoteom ko máàè e (4-6)

4

Tshúù-ntcõa di xu xgaa-xgaa-kg'ao xu

¹ Tcom-tcomsam Tc'ëe ba ko qãèse bìrì ta a, còò di x'áè ka ne gha c'ëe ne khóè ne dtcòmàn aagu, a ne a gha hoàkaguko tc'ëean koe hëé, naka dxãwa tc'ëean di xgaa-xgaan koe hëéthhëé mááse sa.

² Ncēe xgaa-xgaaaku ne cg'ãè cau xu tshúù-ntcõa-kg'ao xu koe guua, ncēe gaxu di tcáóan kùrusam qanom cgoa dàoèa khama ii xu.

³ Khóèan xu ko séèkuan cara, a xu a ko x'áèan tcg'òó, táá ne gha c'êe tc'õo-qhàò ga tc'õó di i, tc'õoan ncêe Nqarim kúrúa hãa a, êe dtcòmàa a tseeguan q'ana hãa ne gha qãè-tcaoan cgoa tc'õó ka a.

⁴ Nqarim kúrúas gúús wèé sa qãè si i, khama i cúí gúù ga xguè tite, ke méé ta qãè-tcaoan cgoa tc'õó o.

⁵ Nqarim dim kg'ui ba hêé naka còrèan hêéthêé cgoa i ko qãè-qãè ke.

Qãèm tséé-kg'aom Jeso Krestem di ba

⁶ Ncèè ncêe zi gúù zi ka tsi kò tsáá ka c'êe ne q'ãa-q'ãa ne tsi gha Jeso Krestem di tsi tséé-kg'ao tsi qãè tsi i. Gataga méé tsi dtcòmàn hêé naka cgáé xgaa-xgaan êe tsi xùria hãa hêéthêé di kg'uian cgoa xáròse.

⁷ Dããwam di huwan káà hùì koe méé tsi tcg'òóse, naka tsia Nqari-tcáóan koe qari-qarise.

⁸ Tc'áróa tsi kòèan di zi gúù zi cgoa qari-qari sa cg'arése cgáé si i, igaba Nqari-tcáóa hãase kg'òè sa wèé zi gúù zi koe cgáé si i, ncêes kg'òès koe hêé naka ncêe gha ko hààs kg'òès koe ga hêéthêés nqòòan úúa hãa khama.

⁹ Ncêe kg'ui ne tseegu u, a wèé za ga i ga dtcòmèè sa kg'anoa hãa.

¹⁰ Kg'òèa hãam Nqarim koe ta nqòòà ta tòóa, wèé ne khòè ne dim Kgoara-kg'ao ba, gatà hêés ka gane êe dtcòmà hãa ne di ba. Gaa domka xae ko kaisase tséé a ko xhõe.

¹¹ Ncêe zi gúù zi méé tsi khòè ne bìrí naka gazi ka xgaa-xgaa ne.

¹² Táá hêé naka i khóèan cg'aré tsi i domka ntcoe tsi guu, igaba méé tsi dtcòm-kg'ao ne koe x'ái sa ii, kg'ui-kg'áma tsi ka hêé, qg'óóse-kg'áma tsi ka hêé,

ncàm kuan x'áa tsi ka hěé, dtcòma tsi ka hěé, naka q'ano-tcáóse kg'òèa tsi ka hěéthěé e.

¹³ Gataga méé tsi *Nqarim di zi Tcgãya zi* nxárán koe hěé, khòè ne ghùì tc'ěean koe hěé, naka khòè ne xгаа-xgaan koe hěéthěé tòóse, nakar nxãakg'aiga sí hàà.

¹⁴ Tsáá koe hãas abas, ncěe porofiti xu kò porofitas kg'uis koe tsi guu a máàèa sa, ěe xu kò kerekes di xu kaia xu tshàua xu tòó cgae tsi x'aè ka, sa táá hěé nakas aaguse cgae tsi guu.

¹⁵ Tséé zi ncěe zi koe méé tsi máàse, naka qarika tséé zi, naka gazi koe hãa, naka i nxãasega còoka tsééa qòò-q'ooa tsi wèè khòèan ka bóòè.

¹⁶ Tsáá hěé naka ěe tsi ko xгаа-xгаа sa hěéthěé méé tsi kòre. Qào tcáóan cgoa méé tsi kúrú si. Gatà tsi kò hěé ne tsi gha tsáá hěé naka ěe ko komsana tsi ne hěéthěé kgoara ke.

5

Dxàe-ntcõa zi hěé naka kaia xu hěé naka qãàn hěéthěé e

¹ Kaiam khòè ba méé tsi táá dqàè guu, igaba méé tsi tsarim xòòm khama ma kg'ui cgoa me, qãè qgóósean cgoa, naka qárí-kg'ao xu tsáá qõea xu khama ma qgóó.

² Kaia zi khòè zi méé tsi tsari zi xòò zi khama ma qgóó, naka dxàe-coa zi tsáá qõea zi khama ma qgóó, q'ano-tcáóan cgoa wèè za ga.

³ Dxàe-ntcõa zi, ncěe tseeguan kaga ko hùian qaa zi méé tsi tcomkuan cgoa qgóó.

⁴ Igaba ncěè dxàe-ntcõas kò cóán kana tsgõo-coan úúa hãa ne méé i dtcòm s koe ko qaase sa kg'aia xгаа-xgaase, naka gaan di khòèan q'òé, naka xòò

ga ne hěé naka tsgõose ga ne hěéthěé kúrúa máá, ncěe sa ko Nqari ba qãè-tcaokagu ke.

⁵ Dxàe-ntcõas ncěe tseeguan kaga ko hùian qaa a qhàò ga úú tama sa, nxâa sa nqòòà sa Nqarim koe tòóa hãa, a sa a ko ntcùú ba hěé naka koaba ba hěéthěé còrè, a ko Nqari ba dtcàrà hùì sim gha ka.

⁶ Igabaga dxàe-ntcõas ncěe nqõóm di karean cgoa ko qgóé sa x'óóa hãa, kg'õèas hãa igaba.

⁷ Ncěe zi x'áè-kg'ám zi méé tsi máà ne, naka ne nxãasega c'ěe gùù domkaga táá chìbi-chibiè guu.

⁸ A ncěe c'ěem khóèm kò gam di qhàòan kúrúa máá tama, kana gam x'áé di ne kúrúa máá tama, nem dtcòmàn ntcoea hãa, i qgóóse-kg'ááa ba ěe dtcòm tamam dian ka cg'ãè e.

⁹ Dxàe-ntcõas kò 60 kurian nqáéa hãa a sa a xg'ao cúím khóèm ka séèèa ne cúís gha dxàe-ntcõa zi dis xg'aes koe tcãèè.

¹⁰ Gataga méés gas di zi tséé zi qãè zi ka q'ãàèa, ncěe cóán kaikagu di khama ii zi, khòèan qãèse qgóóan ka hěé naka c'ěe ne dtcòm-kg'ao ne qámsea máán ka hěé* naka qóman koe hàna ne hùian ka hěé naka qãè zi tséé zi wèé zi koe tcãàn ka hěéthěé e.

¹¹ Cg'aré zi dxàe-ntcõa zi méé tsi gaas xg'aes koe táá tcãà guu, hěé zi gha a Krestem tc'ěe tama sa kúrú, a zi a gha tcáóa zi tc'ěea sa xùri, a kg'áò-khoean séè ke.

¹² A zi a gha gatà hěéan ka tc'ãà dis nqòòkagukus gazi di sa aagua, a gha ncěem dàòm ka xgàrasean óága cgaese.

* **5:10:** dtcòm-kg'ao ne qámsea máá - es ko Gerika sa máá: "tcom-t-comsa ne di nqàrèan xg'àà," témés gùù sa.

13 Gataga zi ko káà hùì zi gúù zi koe tcãàse, a ko x'áé xu koe qǒòate, káà hùì zi gúù zi cúí zi koe tamase, igabaga zi ko khóèan c'amàte, a ko khóèan di tsééan cuiaka koe ga tcãà, a ko kg'ui tama zi ga hãa gúùan ga kg'ui.

14 Gaa domkar ko tc'ëe, cg'aré zi dxàe-ntcõa zi gha séèè, a cóán úú sa, a x'áéa zi kòre sa, naka zia gha nxãasega táá cg'õo-kg'aoan tshúù gúùan kg'ui di x'aèan máà guu.

15 C'ëe zia nxãakamaga nxana hãa a ko satana ba xùri.

16 C'ëes khóès dtcòm-kg'aos ko x'áéa sa koe dxàe-ntcõa zi úúa ne méés hùì zi, nakas gha nxãasega kereke sa táá tsééan ka qóma máàè guu, naka sa dxàe-ntcõa zi tseeguan ka ko hùian qaa zi hùì.

17 Kaia xu ncëe ko kereke zi qãèse qǒòkagu xu méé xu kaisa tcoman máàè, kaisase qarika ëe ko Nqarim dim kg'uim koe tséé a ko xгаа-xгаа me xu.

18 *Nqarim dis* Tcgãya sa ko máá: “Ghòèm kò ko maberean náà gáí a ko dxòó ne méé tsi táá qhòem kg'ám me guu,” témé ke. A sa a ko gaicara máá: “Tséé-kg'ao ba gam di surutan ka kg'anoèa hãa,” témé. 19 Kerekes dim kiam kò ko *cúim khóèm ka* chibi-chibiè ne méé tsi táá tseegu iise séè e guu. Cãm kana ngoana khóèan kò ko nxàea tseegukagu u ne cúí méé tsi tseegu iise séè e.

20 Eë ko chìbian kúru xu méé tsi wèè khóèan tcgáí q'oo koe dqàè, naka ne gha nxãasega c'ëe ne gaa koe x'ái sa bód naka bèe.

21 Nqarim koe hëé naka Jeso Krestem koe hëé, naka nxará tcg'òóèa xu moengele xu hëéthëé cookg'ai koer ko kgoara-tcáoase x'áè tsi, ncëe x'áèan tsi gha qgóóa qari ka. Ncëe zi gúù zi tsi kòo

kúrú ne méé tsi khóèan táá tãákase qgóó guu, naka gataga táá c'èe khóèan ncàm naka c'èean hòre guu.

²² C'èem khóèm tc'amkg'ai koe tsi kò tshàua tsi tòó a tsi a Nqarim di tsééan máà me kg'oana ne méé tsi táá qháé ii guu. Naka tsia gataga c'èe ne khóè ne di chìbian koe táá tcàa guu. Tsáá ka qgóóse naka q'ano ii.

²³ Tsari ncãàn di thõòan hěe naka káise tsàan hěéthěé domka méé tsi táá tshàan cúí ga kg'áa guu, igaba méé tsi cg'aré gōé-coan ga tséékagu.

²⁴ C'èe ne khóè ne di chìbia ne ko bóòse, a ko xgàrakus cookg'aia ne koe hãnas koe úú ne, igaba i ko c'èe ne khóè ne dian còò ne.

²⁵ Gatà iim dàòm ka zi ko qãè zi tséé zi bóòse, a ncèè qãèse zi kò bóòse tama ne zi chómsea hãa tite.

6

¹ Wèém khóèm èe qãàm ii dis joko sa ko tcéè ba méém gam ka q'òòse ba wèé tcoma nem úúa sa x'ái, naka i gha nxãasega Nqarim di cg'òèan hěé naka Gam di xгаа-xgaan hěéthěé táá cg'uri-cg'uriè guu.

² C'èe ne qãà nea dtcòmàn úúa hãa q'òòsean úúa; nxãa ne méé ne táá cúís dtcòmòs di ne e domka cg'aré tcoman máà ne guu. Igabaga méé ne tc'èe-tc'èese naka bìrise naka máá: “Q'òòse ga nea dtcòmò-kg'ao ne e, a ncàm-ncamsa ne e thěé, a ko wèé qaria ne cgoa kúrú, qãà ne ne gha hùi ka,” témé. Ncèes gúús domka méé ne kaisase tsééa máá ne.

Tshúù-ntcōan di xгаа-xgaakuan hěé naka tseegu di qguàn hěéthěé e

Ncèe zi gúù zi ka méé tsi khóè ne ntcàm naka xгаа-xгаа.

³ C'ěe ne khóè ne ko tǎá zi gúù zi tshúù-ntcōan di zi xгаа-xгаа, a ne a kg'òèkaguko kg'uian gatá dim X'aigam Jeso Krestem di koe dtcòm tama, a gataga xгаа-xгааasean khóèan ga ma Nqari-tcáoase kg'òè di koe dtcòm tama.

⁴ Ncēeta ne kò ko hěé ne ne ko bóò-boose, a cúí gúù ga kómá q'ǎa tama, a ntcoeku a mēéku sa ncàma. Ncēe mēékuan di zi kg'ui zi ko tauan di kg'uian hěé, ncōoan hěé naka cóèkuan hěé naka cg'ǎè zi tc'ěe zi hěéthěé ghùì.

⁵ Gataga zi ko ncēe zi kg'ui zi mēékuan di zi cg'ǎè tc'ěe khóèan, ncēe tseeguan ka aaguse cgaeèa koe xòm x'aè di zi xg'ore zi ghùì. Ncēe ne khóè ne ko tc'ěea máá, khóèan di Nqari-tcáoá nea qguùan dim dàò me e, ta tc'ěea.

⁶ Khóèm kò Nqari-tcáoá hǎa nes ko nxǎa sa qguùkagu me. Ncēe sa gha kúrú me me qǎè-tcao èem úúa hǎas gúùs domka khama.

⁷ Cúí gúù ga ta nqǒómkg'ai koe óá ta ga hǎa, a ta a gataga cúí gúù ga nqǒómkg'ai koe séèa tcg'òóa hǎa tite.

⁸ Igabaga ta kò tc'ōoan hěé naka qgáían hěéthěé úúa ne ta gha gaan ka qǎè-tcao.

⁹ Khóè ne ēe qguù kg'oana ne ko dxǎwam di qàe-qaekuan koe tcǎase a ne a ko ntcóm̄s tshúù-xam a kǎà hùì zi tc'ěe zi dis koe cg'áéa tcǎà. Ncēe zi tc'ěe zi ko khóèan di kg'òèan tshúù-tshuu a zi a ko cg'ōo o.

¹⁰ Marian di ncàma nea wèè zi cg'ǎè zi dim tǒbe me e khama. C'ěe ne khóè ne ncēe ko marian kaisase qaa ne dtcòm̄an koe hǒakaguèa a kái thǒ-tcaoan óága cgaeesea.

Qǎès ncōos dtcòm̄an di sa x'ǎà

11 Igaba tsáá, Nqarim di tsi khòè tseè, wèé gúùan ncêe koe qgóóa tcg'oa, naka tchànoan hêé, Nqari-tcáoase kg'òèan hêé naka dtcòmàn hêé naka ncàmkuàn hêé naka qáò tcáoase hãan hêé naka qãè tcáoase kg'òèan hêéthêé x'ãà máá.

12 Qãès ncõos dtcòmàn di sa x'ãà. Chõò tamas kg'òè sa qgóóa qari. Gaas kg'òès domkaga a kò ii, ncêe tsi kò tciia óàèa hãa ka, a tsi a ko gaa domka dtcòmà tsi kái ne khòè ne cookg'ai koe nxàea hãa, ncêe ga nxàea tseegukagu u ne.

13 Nqarim ncêe wèé zi gúù zi ko kg'òèan máàm cookg'ai koer ko ncêe x'áèan máà tsi, naka Jeso Krestem cookg'ai koe hêéthêé e, ncêe kò Pontiose Pilatom cookg'ai koe Gam dis dtcòm sa nxàea tseegukagua ba,

14 a ra a ko máá: ncêem x'áè-kg'ám ba méé tsi káà chìbi iise, naka chìbi-chibiè tite se qgóóa qari, nakam nxãakg'aiga gatá dim X'aigam Jeso Krete ba síí x'áíse.

15 Nqari ba gha kúrú Me Me Gam tòóa hãam x'aèm ka síí x'áíse,
Nqarim ncêe tcom-tcomsa a cúísega tc'ãà-cookg'aia
ba,

Gaam wèé xu x'aiga xu dim X'aiga ba,
a wèé xu nqàrì xu dim Nqari ba.

16 Gaam cúí Me e ncêe x'óó tite ba,
Gaam ncêe cùù cgaeè titem x'áàm koe x'ãèa ba,
Gaam ncêe cúí khòè ga bóò ta ga hãa ba kana bóò
tite ba.

Gam koe méé i tcoman hêé
naka qarian hêéthêé chõò tamase hãa. Amen.

17 Ncêem nqõóm koe hàna ne khòè ne qguùà ne méé tsi x'áè-kg'ámàn máà naka ne táá kái-kaise guu

kana gane di nqòòan tcommè tamas qguùs koe tòó guu, igabaga méé ne gane di nqòòan Nqarim koe tòó, wéé zi gúù zi qǎè-tcaokagu ta a ko zi ko tc'ǎðase máà ta a ba.

¹⁸ Gaa ne khòè ne qguùa ne méé ne qǎè zi gúù zi kúrú, naka qǎè tsééan kúrú ka qguù, naka khaàsa ii, naka ko gúùan q'aa-q'aaku ka tc'èe.

¹⁹ Ncēem dàòm ka ne gha ko qguùan kúrúa mááase, si gha gane dis tshoa-tshoase-q'oo sa hààkom x'aèm ka qari ii, nxãasega ne gha tseegu dis kg'òè sa qgóóa qari ka.

²⁰ Timoteoè, máàèa tsi hãa sa méé tsi kòre. Káà hùì kg'uian hěé naka ntcoekuan di zi tc'èe-kg'ám zi hěéthěé méé tsi nxanagu, dxãwam di zi i ke. Gazi ncēe c'èe ne khòè ne ko c'úùà hãase máá, 'tseegu di tc'èe e' témé zi.

²¹ C'èe ne khòè ne kò ncēe tc'èean dtcòm, a ne a kò dtcòm s koe hòà.

Nqari ba méém gam di cgòm kuan máà tu u.

Kabas Qae-xg'ae sa
The New Testament in the Naro language of Botswana
copyright © 2012 The Bible Society of Botswana

Language: Naro

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2016-08-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023

d01ddea0-c0e8-5bc4-86fa-b235639fa99b